

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 1 שנה 2024

בית ספר: בית הספר לקיימות מייסודן של החברה לישראל, כיל ובזן B.A

סוגיות נבחרות במשפט סביבתי

מרצים/ות:

עו"ד עידית רייטר idot.reiter@post.runi.ac.il

מתרגלים/ות:

עו"ד יוגב יהושע yogev.yehoshua@post.runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

עו"ד שיר בוקרה shir.bukra@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	סוג הקורס:	שעות שבועיות:	נקודות זכות:
5920	שיעור	2	2

דרישות הקורס:	קוד קבוצה:	שפת לימוד:
עבודה מסכמת	241592001	עברית

תנאי קדם

במידה ולמדת את אחד מהקורסים הרשומים מטה, בעלי תוכן זהה, לא תוכל להירשם לקורס סוגיות נבחרות במשפט סביבתי (5920) :

5218 - סוגיות נבחרות במשפט סביבתי

נושאי הקורס

מהם ערכי היסוד שעליהם מושתת המשפט הסביבתי ומהם מישורי האכיפה בתחום משפטי זה? מהו

המענה המשפטי במקרים שבהם אזורי מגורים מתרחבים ונושקים לאזורי תעשייה שבהם נעשה שימוש בחומרים מסוכנים, ומי נושא בעלויות? האם הרגולציה הסביבתית בישראל מביאה לסגירתם של מפעלים, והאם ומתי ראוי שזו תהיה התוצאה? מהי האחריות המשפטית של נושאי משרה שהפרו את הדין הסביבתי? האם ריח של מאפייה יכול להיחשב כ"מטרד ריח"? כיצד נעשה שימוש בכלי התביעה האזרחית במאבקים סביבתיים ומה המאפיינים של התביעה כאשר מדובר במקרים של נזקים רחבי היקף לבריאות הסביבה והציבור? מתי מותר לקנוס אדם או מפעל ללא משפט ומהם הקשיים שעולים מכך? האם לבנקים ישנה אחריות משפטית לנזקים סביבתיים הנגרמים מפעילות הלווים? האם המגזר הפיננסי מפנים בפועל את הסיכונים הסביבתיים הנובעים מפעילות הלווים וכיצד הוא יכול לעשות כן? האם המגזר הפרטי מעריך ומתמחר את הסיכונים הסביבתיים בעסקאות גדולות וכיצד הוא עושה כן? האם מידע על השפעות סביבתיות צריך להיות נחלת הכלל ומה בינו לבין הגנה על אינטרסים מסחריים? האם הרגולטור הישראלי מתמרץ את המפעלים לנקוט בפעולות אל "מעבר לרף הציות", וכיצד פועל המגזר הפרטי בהתאם לכך?

בנושאים אלה ועוד נתעמק במהלך הקורס, אשר מחבר בין ערכי היסוד הניצבים בבסיס הדין הסביבתי-אקלימי למציאות היומיומית ולפרקטיקה. נלמד על המנגנונים וכלי האכיפה שנעשה בהם שימוש, נשרטט את מפת ההסדרים החוקיים, והכל תוך היכרות עם פסקי דין מנחים מהארץ ומהעולם.

בנוסף, הקורס יקנה לסטודנטים ולסטודנטיות ידע ויכולת ניתוח בתחום ההתמודדות המשפטית עם נושא שינוי האקלים תוך בחינת רגולציית האקלים המתהווה בארץ. נדון בדוגמאות מהפרקטיקה של ליטיגציה שינוי אקלים המתפתחת, ונבחן את הסיכונים המשפטיים הנוסעים משינוי האקלים דרך תביעות וסוגיות משפטיות ראשונות מסוגן בעולם ובישראל.

מטרות הקורס

מטרת הקורס היא להקנות כלים להבנה וניתוח סוגיות מרכזיות ואקטואליות בתחום המשפט הסביבתי, תוך הכרת עקרונות היסוד ותפיסות העולם שעליהם נשען תחום זה. לצד אלו, מטרת הקורס היא לפתוח צוהר לדיסיפלינה המרתקת של החקיקה והפסיקה הסביבתית.

מבנה ציון הקורס

עבודת סיום - 100% מהציון.

תפוקת למידה

עם השלמת הקורס בהצלחה הסטודנט יוכל:

1. לתאר את עקרונות היסוד שעליהם מושתת המשפט הסביבתי ולתאר את המנגנונים העיקריים שנעשה בהם שימוש ליישום עקרונות אלו.
2. לתאר את מפת האינטרסים השונים המאפיינים סכסוכים משפטיים-סביבתיים.
3. לנתח בעיות וסוגיות מרכזיות בתחום המשפט הסביבתי ולנהל שיח עמוק עם גורמים שונים העוסקים בתחום זה.

4. לנקוב בפתרונות משפטיים שניתנים למגוון רחב של מתחים והתנגשויות בין אינטרסים סביבתיים ואחרים, שתוארו בקורס.

שעות קבלת מרצה

בתיאום מראש. המרצה זמינה לשאלות בדוא"ל:

מרצה: עו"ד עידית רייטר idot.reiter@post.runi.ac.il

שעות קבלת מתרגל

שעות תרגול: שישה שיעורים בתאריכים – 17.12.2023, 24.12.2023, 31.12.2023, 7.1.2024, 14.1.2024, 21.1.2024

בתיאום מראש. המתרגל זמין לשאלות בדוא"ל:

מתרגל: עו"ד יוגב יהושוע yogev.yehoshua@post.runi.ac.il

פרטי עוזר הוראה

בתיאום מראש. עוזרת ההוראה זמינה לשאלות בדוא"ל:

עוזרת הוראה: עו"ד שיר בוקרה shir.bukra@post.runi.ac.il

רשימת קריאה

נושא הרצאה 1: מבוא לדין הסביבתי – סוגיות נבחרות במשפט סביבתי

תיאור: הרצאת מבוא אשר תתאר במעוף ציפור את המדיות הסביבתיות, מנגנוני האכיפה השונים ותדגים דרך מקרי בוחן את סוגי המתחים הקיימים במחלוקות סביבתיות, מתחים אשר ילוו אותנו לאורך הקורס.

רשימת קריאה:

דינים

- תקנות המים (מניעת זיהום מים) (שימוש בבוצה וסילוקה), תשס"ד-2004
- חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968
- צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשע"ג-2013
- תזכיר חוק רישוי סביבתי משולב, תשע"ה-2015
- דוח בדבר "יישום מדיניות מרחקי הפרדה ממקורות סיכון נייחים" של המשרד להגנת

הסביבה

- חוזר מנכ"ל- מדיניות מרחקי הפרדה במקורות סיכון נייחים
- החלטת ממשלה 175 (2009) - בעניין הסדרת משק הגז הטבעי.
- החלטת ממשלה 352 (2015) - בעניין האצת חיבור מפעלי תעשייה לרשת הגז הטבעי.
- החלטת ממשלה 3080 (2017) - בעניין האצת השימוש בגז טבעי בתעשייה וצמצום זיהום האוויר ותיקון החלטת ממשלה.
- החלטת ממשלה 3425 (2018) - בעניין האצת פרישת רשת חלוקת הגז הטבעי, עידוד תחרות במשק הדלק והתקנת מתקנים פוטו וולטאיים.
- החלטת ממשלה 171 - מעבר לכלכלה זלת פחמן (2021)
- החלטת ממשלה 2118 (2014) - "הפחתת הנטל הרגולטורי"

פסקי דין

- עת"מ (באר שבע) 33424-07-18 התאחדות התעשיינים בישראל נ' משרד האוצר
- עת"מ (ירושלים) 2212-09-20 אפקון החזקות בע"מ נ' רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע

ספרות ועיון

- תביעות נזיקין סביבתיות, בועז שנור, 2011; קריאת השער הראשון
- דיני איכות הסביבה בישראל [מהדורה שנייה], דניאל פיש; קריאת השער הראשון
- "מי ייסגר: מפעל שטראוס בעכו או הקניון המקומי"? מאור בוכניק, Ynet, 08.12

נושא הרצאות 2-7: מסגרת משפטית – הסדרי חקיקה ופסקי דין מרכזיים

תיאור: בהרצאות אלו נציג את מפת הרגולציה הסביבתית בישראל ונתאר את שלושת מישורי האכיפה בדין הסביבתי הנגזרים ממנה: אכיפה מנהלית, אכיפה פלילית ואכיפה אזרחית. תחת אלו, נבחן את הכלים המשפטיים העומדים לרשות המבקשים לבצע אכיפה סביבתית, ובכלל זאת – אחריות נושאי משרה, עיצומים כספיים וצווים מנהליים, ותביעות ייצוגיות וקבוצתיות. במהלך ההרצאות נביא דוגמאות מאכיפה מנהלית ומפסקי דין מרכזיים שניתנו בשנים האחרונות. כחלק מכך, נדון בעוצמת ההרתעה כלפי מפרים בכל מישור כפי שהתעצבו בשנים האחרונות באמצעות בתי המשפט והרשות המבצעת, תוך הבהרת משטרי האחריות ונטלי ההוכחה במישורים השונים.

רשימת קריאה:

דינים

- פקודת בריאות העם, 1940
- חוק המים, תשי"ט-1959
- סימן א' לחוק המים, תשי"ט-1959
- חוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961
- חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1961
- חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968
- סעיף 22 לחוק העונשין, תשל"ז-1977
- פקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן [נוסח חדש], תש"ם-1980
- חוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), תשמ"ג-1983
- חוק שמירת הניקיון, תשמ"ד-1984

- חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, תש"ן-1990
- חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992
- חוק החומרים המסוכנים, תשנ"ג-1993
- חוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור, תשנ"ג-1993
- חוק הפיקדון על מכלי משקה, תשנ"ט-1999
- חוק תאגידי מים וביוב, תשס"א-2001
- חוק שמירת הסביבה החופית, תשס"ד-2004
- חוק הקרינה הבלתי מייננת, תשס"ו-2006
- חוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, תשס"ז-2007
- חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008
- חוק להסדרת הטיפול באריזות, תשע"א – 2011
- חוק הגנת הסביבה (סמכות פיקוח ואכיפה), תשע"א-2011
- חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011
- חוק לטיפול סביבתי בצידוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, תשע"ב-2012
- חוק הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה – חובות דיווח ומרשם), תשע"ב – 2012
- **חוק הסדרת העיסוק בהדברה תברואית, התשע"ו-2016**
- החוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו-2016
- חוק שמירת הניקיון (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש) (מענק לרשויות מקומיות), התש"ף-2020
- חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), תש"ף-2020
- חוק שמירת הניקיון (הוראת שעה)(תיקון מס' 2), התשפ"א-2021
- חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק (תיקון-כלי טיס), תשפ"א-2021
- חוק ליעול הליכי רישוי סביבתי (תיקוני חקיקה), תשפ"ב-2022
- תקנות מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), תשמ"ד-1984
- תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), תשנ"א – 1990
- תקנות מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, תש"ן-1990
- תקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), תשנ"ג-1993
- תקנות החומרים המסוכנים (יבוא ויצוא פסולת חומרים מסוכנים), תשנ"ד-1994
- תקנות המים (מניעת זיהום מים)(בריכות אידי ואגירה), התשנ"ז-1997
- תקנות המים (מניעת זיהום מים)(מתכות ומזהמים אחרים), תשס"א-2000
- תקנות רישוי עסקים (ריכוזי מלחים בשפכים תעשייתיים), התשס"ג-2003
- תקנות המים (מניעת זיהום מים) (שימוש בבוצה וסילוקה), תשס"ד-2004
- תקנות המים (מניעת זיהום הים)(קווי דלק), תשס"ו-2006
- תקנות הקרינה הבלתי מייננת, תשס"ט-2009
- תקנות אוויר נקי (היתר פליטה), תש"ע-2010
- תקנות בריאות העם (תקני איכות מי קולחין וכללים לטיהור שפכים), תש"ע-2010
- תקנות למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק (פטור מרישיון ומהיתר לעבודת אסבסט ומניעת ניגוד עניינים), תשע"א-2011
- תקנות מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים (היטל למניעת זיהום הים), תשע"ב-2012
- תקנות התכנון והבנייה (כשירות בקר מורשה להגנת הסביבה), תשע"ח-2018
- תקנות ההתגוננות האזרחית (דרכי אחסנה של חומרים מסוכנים)(תיקון), התשפ"א-2021
- תקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר), תש"ן – 1990

- תקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), התשנ"ג-1992
- תקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר מציוד בניה), תשל"ט-1979
- צו סדר הדין הפלילי (עבירות קנס - מניעת רעש), תש"ס-2000
- תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות וכן אירועים), תש"ס-2000
- תקנות רישוי עסקים (התקן מד רעש בדיסקוטק), תשע"ד - 2014
- כללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), תשע"ד - 2014
- הצעת חוק מניעת זיהום קרקע ושיקום קרקעות מזוהמות, התשע"א-2011
- הצעת חוק רישום כימיקלים תעשייתיים, תש"ף-2020
- הצעת חוק להגנת חיית הבר (תיקון), התשפ"א-2020
- טיוטת תקנות החומרים המסוכנים (פסולת מסוכנת), התשפ"א-2021
- הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת תקציב 2021), תשפ"א [חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק (תיקון) - אספקת חשמל לגוש דן]
- הצעת חוק קרינה מייננת, התשפ"א-2021
- הצעת חוק הסדרת העיסוק בקרינה מייננת, התשפ"ב-2022
- הצעת חוק האקלים, התשפ"ב-2022
- תזכיר חוק רישום כימיקלים תעשייתיים, תשפ"א-2020
- תזכיר חוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות (תיקון), תשפ"א-2020
- תזכיר חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2021 ו-2022), תשפ"א-2021 ("חוק ההסדרים")
- תזכיר חוק מוכנות ותגובה לתקריות של זיהום הים והסביבה החופית בשמן, התשפ"ב-2022
- הנחיות היועץ המשפטי לממשלה - משך הזמן בהליכי אכיפה חלופיים
- הנחיית פרקליט המדינה לעניין מדיניות התביעה בשיקולי העמדה לדין של תאגיד

פסקי דין

- ע"מ 683/13 רשות שדות התעופה נ' אליהו טויטו ואח'
- תפ (חי') 37109-03-16 מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה נ' עברון- תממ מיחזור
- ת"פ (שלום אי') 13283-03-15 מדינת ישראל רשות הטבע והגנים נ' חברת קו צינור אילת אשקלון
- ת"פ (קרית גת) 62711-07-18 מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמל אשדוד בע"מ
- ע"פ (חי') 10261-08-17 מדינת ישראל נ' שמן תעשיות בע"מ
- ת"פ (שלום ת"א) 49942-03-17 מדינת ישראל נ' ב.ו. מטל בע"מ
- ת"פ 6909-02-09 מדינת ישראל נ' יוניליוור בסטפודס ישראל בע"מ ואח'
- ת"פ 4068/07 מדינת ישראל נ' אבקו כימיקלים
- ת"פ 5400/04 המשרד לאיכות הסביבה ת"א נ' דלק חב' הדלק הישראלית בע"מ
- ת"פ 17067-07-15 מדינת ישראל נ' בתי זיקוק לנפט בע"מ ואח'
- רע"פ 8487/11 חברת נמלי ישראל - פיתוח ונכסים בע"מ נ' מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה
- ת"פ (באר שבע) 7566-11-21 מדינת ישראל נ' חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ
- ע"פ 5389/01 מועצה אזורית לב-השרון נ' מדינת ישראל
- ת"פ 1703-06 המשרד לאיכות הסביבה נ' אלון חברת הדלק לישראל בע"מ ואח'
- ע"פ 5003-09 מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה נ' רפת יהודה צרעה

- ת"פ 1013-07 משרד לאיכות הסביבה נ' המועצה האזורית חבל מודיעין ואח'
- ת"צ 45281-01-12 אילן ארגס נ' תעשיות מזון תנובה ואח'
- ת"צ 7347-06-12 אילן ארגס נ' פאקא תעשיות בע"מ
- ת"צ 14066-07-17 - גיא הוס נ' רותם אמפרט נגב בע"מ
- ת"צ 4930-07-17 אוהד אנטמן נ' רותם אמפרט בע"מ
- ת"צ 37232-08-17 קינן ואח' נ' רותם אמפרט נגב בע"מ ואח'
- ת"פ 35581-09-16 מדינת ישראל נ' Kateland Navigation SA ואח'
- עמ"נ 318/07 טויטו אליהו ואח' נ' הועדה המקומית לתו"ב בראשל"צ
- ת"פ (חי) 9655-07-08 מדינת ישראל נ' אכרם חסון
- ת"צ 14087-06-15 יהושע קליין נ' נשר - מפעלי מלט ישראליים בע"מ
- ת"פ 4480/02, מ"י נ' סונול דן (1992) בע"מ ואח'
- ת"צ 53789-12-16 יונה סופר נ' בתי זיקוק לנפט בע"מ
- ת"א 972/00 עצמון ואח' נ' חיפה כימיקלים בע"מ ואח'
- ע"א 6102/13 מיכאל עצמון נ' חיפה כימיקלים בע"מ
- ת"א 732/01 לוי תולי ואח' נ' חיפה כימיקלים בע"מ ואח'
- ת"א 1069/07 לדני ואח' נ' מועצה מקומית רמת חובב ואח'
- ע"א 1397/13 פרופ' שאול לדני נ' רמת חובב, מועצה מקומית תעשייתית ואח'
- ת"א 5462-08-07 עיריית רמת השרון ואח' נ' התעשייה הצבאית לישראל בע"מ ואח'
- ת"א 71112/99 מור שמגר, יורם אלרון נ' התעשייה הצבאית לישראל בע"מ
- ת"פ 2956/05 משרד להגנת הסביבה נ' הסוללים - קבוצת המכבי הצעיר להתיישבות
- ת"פ 4128/04 מדינת ישראל נ' בתי זיקוק לנפט בע"מ
- ת"פ 17334-11-10 מדינת ישראל נ' דוד וצורי בע"מ ואח'
- ת"פ 12112-03-17 מדינת ישראל נ' לוי לבל ושות בע"מ
- ע"פ 1003-09-17 מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה נ' דור כימיקלים בע"מ
- ת"פ 34986-08-16 רן נקש נ' אלקון מרכז מיחזור (2003) בע"מ
- ת"צ 49319-12-14 לוי פירסק ואח' נ' חברת קו צינור אילת-אשקלון בע"מ ואח'
- ת"צ 36568-07-19 עמותת אזרחים למען הסביבה (ע"ר) נ' אלקון מרכז מיחזור (2003) בע"מ
- ת"צ 9727-11-19 יובל לב נ' שמן תעשיות בע"מ
- בג"ץ 6971/11 איתנית מוצרי בניה בע"מ נ' מדינת ישראל
- ת"צ 14486-04-17 ניב זרבל נ' ע.כ. שיבולת הדגן בע"מ
- ת"א 10672-07-20 מדינת ישראל נ' VOLKSWAGEN AG ואח'
- ת"פ 54917-08-16 מדינת ישראל נ' א.ס. חליל בע"מ וחליל אל סייד
- רע"א (י-ם) 21223-12-20 החברה המרכזית להפצת משקאות בע"מ נ' הממונה על חוק פיקדון מכלי משקה
- בג"ץ 7546/20 התאחדות התעשיינים - איגוד תעשיות המזון ואח' נ' השרה להגנת הסביבה ואח'
- בג"ץ 7744/20 איגוד רשתות שיווק המזון בלשכת המסחר תל אביב והמרכז נ' השרה להגנת הסביבה
- ת"צ (י-ם) 33816-01-18 פרנקל אלישיב נ' א. לויזון בע"מ ואח'
- בג"ץ 4053/21 אדם טבע ודין אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' השרה להגנת הסביבה
- ת"צ (ת"א) 19361-06-15 גבריאל אלסנר נ' ניופאן בע"מ
- ת"צ (י-ם) 41376-11-17 בן שוהם ואח' נ' אירונאוטיקס בע"מ ואח'
- עח"ק (מים) 14047-06-15 אדם טבע ודין - אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' הרשות

הממשלתית למים וביוב

- ת"פ 35581-09-16 מדינת ישראל נ' Kateland Navigation SA ואח'
- ת"א 21871-07 נ.ת.ע. נתיבי תחבורה עירוניים להסעת המונים נ' סונול ישראל בע"מ ואח'
- עת"מ 4766-12-21 שופרסל בע"מ נ' המשרד להגנת הסביבה
- תפ (אי) 13283-03-15 מדינת ישראל רשות הטבע והגנים נ' חברת קו צינור אילת אשקלון
- רעפ 8487/11 חברת נמלי ישראל- פיתוח ונכסים בע"מ נ' מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה
- רעפ 3515/12 מדינת ישראל נ' דוד שבתאי ואח'
- ת"פ (ראשל"צ) 25732-07-13 המשרד להגנת הסביבה מדור תביעות נ' ארזים חברה קבלנית למיחזור ופינוי פסולת בע"מ
- ת"צ 756-10-15 שלמה גולן נ' VOLKSWAGEN AG
- ת"צ 4870-10-15 בר-עוז נ' VOLKSWAGEN
- תצ' (חי) 9272-11-19 יובל לב נ' שמן תעשיות בע"מ
- ת"צ (מחוזי ב"ש) 26197-07-22 אקמה טריידינג (אי. טי.) בע"מ נ' ת.מ.י.ר. - תאגיד מחזור יצרנים בישראל בע"מ
- ת"צ (מחוזי י-ם) 29267-09-19 צחי פנטון נ' אומגה תעשיות יצירה (1993) בע"מ

ספרות ועיון

- דוחות הפעילות של הלשכה המשפטית במשרד להגנת הסביבה לשנים 2019-2022, פרק "אכיפה"
- דוחות מבקר המדינה בנושאי איכות הסביבה לשנים 2018-2023.
- אתר משרד הפנים בנושא הרפורמה ברישוי עסקים (מפרטים אחידים), כאן:

http://business.gov.il/small-lobby/Pages/specifications_approved_list.aspx

-
-
-

נושא הרצאה 8: הערכת סיכונים משפטיים- סביבתיים במגזר הפרטי- בדיקות נאותות בעסקאות

תיאור: בהרצאה זו נלמד כיצד המגזר הפרטי מעריך בעצמו סיכונים סביבתיים הנובעים מפעילות של גורמי עניין שונים. נתעמק בפעולות שחברות גדולות מבצעות במסגרת התקשרויות לביצוע מיזוגים ורכישות. בליבה של הרצאה זו, נעסוק בכלי של בדיקת נאותות, תוך בחינתו בפריזמה הסביבתית ודיון במאפיינים הייחודיים של פריזמה זו. כחלק מכך נדון בהשלכות של תוצאות בדיקת הנאותות ונבין כיצד ניתן להטמיע תוצאות אלו במסגרת ההסכמית באמצעות, התניות, הצגת מצגים שונים וקביעת מנגנוני פיצוי הולמים. לצורך הדגמה, נביא מספר מקרים של תוצאות של בדיקות נאותות והשלכותיהן.

רשימת קריאה:

דינים

- הגדרת "שליטה" בס' 1 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968
- פרט 28 לתוספת לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף; וטיטוט התשקיף - מבנה וצורה) (תיקון מס' 2), תשע"א-2011

- פס' 1-3 ו-39 לפש"ר 2043/01 גד שילר נ' טופ פוינט השקעות בע"מ

-
-

נושא הרצאה 9: כיצד חברות ומפעלים גדולים מוודאים שהם עומדים בהוראות הדין? על אכיפה פנימית

תיאור: בהרצאה זו נבחן את הכלים הניהוליים הפנימיים המאפשרים לחברות גדולות לוודא בכל עת כי הן עומדות בהוראות הדין הסביבתיות, ונדבר על האפשרויות העומדות בפני מפעלים בבואם לגדר את הסיכונים הסביבתיים-משפטיים שהם חשופים להם מכורח פעילותם. נתעמק באופן הפעלתו של הכלי של אכיפה פנימית – בארץ ובארה"ב – תוך הכרת מנגנוני ודין במורכבותם. נדגים באמצעות מקרים שונים את המשמעויות והיתרונות של השימוש בכלי זה. נוסף על כך, נמנה את התנאים ההכרחיים ליצירת תכנית אכיפה אפקטיבית ונדבר על השפעותיה בתוך הארגון ומחוצה לו. לצד אלו, נתעמק בתמריצים לגילוי מרצון ותיקון הפרות סביבתיות, ובמנגנוני הסכמי מדינה-חברות פרטיות, הנמצאים בשימוש בארה"ב, ככלים אלטרנטיביים לאכיפה מסורתית. נלמד את עיקרי המדיניות בהפעלת כלים אלו במצבים השונים ונדגים כיצד נעשה בהם שימוש.

רשימת קריאה:

דינים

- סעיף 48 לחוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988
- סעיפים 52-53 ו-53(ה) לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968
- מתכונת תכנית אכיפה פנימית (נוסח מחייב), הרשות להגבלים עסקיים, 1998
- קריטריונים להכרה בתכנית אכיפה פנימית בתחום ניירות הערך וניהול ההשקעות, הרשות לניירות ערך, 2011
- רשות החברות הממשלתיות, קריטריונים לבחינת בקשות למתן התחייבות מראש לשיפוי נושאי משרה בחברות ממשלתיות, אוקטובר 2015
- הנחיית פרקליט המדינה מס' 1.14 – מדיניות התביעה בהעמדה לדין פלילי וענישה של תאגיד, 2019
- חוק התחרות הכללית, תשמ"ח-1988
- חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968
- חוזר רשות החברות הממשלתיות, 2015

פסקי דין

- **ת"פ 6909-02-09 מדינת ישראל נ' יוניליוור בסטפודס ישראל בע"מ ואח'**
- United States District Court Northern District of California San Francisco, United States of America v. Trader Joe's company, (consent decree) 3:16-cv-3444
- United States District Court for the District of Columbia, United States of America v. Detroit Diesel Corporation, (consent decree) civil action no. 16-1982
- The United States Court for the Northern District of Iowa Eastern Division, United States of America v. Sjerp Ysselstein and Meadowv Ale Dairy, llc, (consent decree) civil action no. 5:16-cv-4016-lts

- United States District Court for the District of Kansas, United States of America v. Harcros Chemicals inc, (consent decree) civil action no. 2: 17-cv-2432

ספרות ועיון

- "עו"ד דלית דרור: המשרד להגנת הסביבה מתקשה לעמוד בקצב אכיפת החוקים", אתר גלובס, 15.9.2008
- EPA Audit Policy - Incentives for Self-Policing: Discovery, Disclosure, Correction and Prevention of Violations (1995, 2000 Fiscal Year 2016 EPA Enforcement and Compliance Annual Results, December 2016
- Factors In Decisions On Criminal Prosecutions For Environmental Violations In The Context Of Significant Voluntary Compliance Or Discourse Efforts By The Violator, Department Of Justice, Us, Jul 1991

-

-

נושא הרצאה 10: שינוי אקלים: רגולציה וליטיגציה

תיאור: בהרצאה זו נתאר את נושא שינוי האקלים תוך בחינת רגולציית האקלים המתהווה בארץ. כמו כן, נדון בדוגמאות מהפרקטיקה של ליטיגצית שינוי אקלים המתפתחת, ונבחן את סיכוני האקלים המשפטיים של השנים הקרובות דרך תביעות וסוגיות משפטיות ראשונות מסוגן בעולם ובישראל.

רשימת קריאה:

דינים

- החלטת ממשלה 171/2021 מיום 25.7.2021 בנושא: מעבר לכלכלה דלת פחמן
- החלטת ממשלה 544/2021 מיום 24.10.2021 בנושא: עידוד חדשנות טכנולוגית למאבק בשינויי האקלים
- החלטת ממשלה 208/2021 מיום 1.8.2021 בנושא: מעבר לאנרגיה ירוקה ותיקון החלטת ממשלה
- החלטת ממשלה 543/2021 מיום 24.10.2021 בנושא: האצת תשתיות במסגרת המאבק בשינויי האקלים
- החלטת ממשלה 286/2021 מיום 1.8.2021 בנושא: תמחור פליטות גזי חממה
- החלטת ממשלה 4079/2018 מיום 29.7.2018 בנושא: היערכות ישראל להסתגלות לשינויי אקלים: יישום ההמלצות לממשלה לאסטרטגיה ותכנית פעולה לאומית
- החלטת ממשלה 542/2015 מיום 20.9.2015 בנושא: הפחתת פליטות גזי חממה וייעול צריכת האנרגיה במשק
- החלטת ממשלה 1403/2016 מיום 10.4.2016 בנושא: תכנית לאומית ליישום היעדים להפחתת פליטות גזי חממה ולהתייעלות אנרגטית
- הצעת חוק האקלים, התשפ"ב-2022

פסקי דין

- (Urgenda Foundation v. The State of the Netherlands (2013
- (Neubauer, et al. v. Germany (2020

- (Milieudefensie et al v. Royal Dutch Shell (2021
- (Mayor & City Council of Baltimore v. BP PLC (2018
- Aloha Petroleum, Ltd. v. National Union Fire Insurance Company Of
Pittsburgh, PA
- (Earth Island Institute v. Crystal Geyser Water Company et al (2020
- (In re Oatly Group AB Securities Litigation (2021
- (Abrahams v. Commonwealth Bank of Australia (2017
- (Everest Premier Insurance Co. v. Gulf Oil LP (2022
- Ewan McGaughey et al v. Universities Superannuation Scheme Limited
(2021
- (The Planet v. Bolsonaro (2021
- עת"מ 53455-03-21 צ'ול – עמותה לאיכות הסביבה ואח' נ' המועצה הארצית לתכנון
ולבנייה ואח'
- עת"מ 52928-03-21 מועצה איזורית חוף הכרמל ואח' נ' שר הפנים ואח' (2021)